

Mielieji Kolegos absolventai!

Pirmiausia klausimas Jums, mielieji mūsų absolventai! Ar pabudę šį rytą pajutote, kad atėjo ypatinga, išskirtinė diena? Išskirtinė, nes baigiasi Jūsų kelionė, pradėta prieš beveik penkerius metus, o kai kuriems gal ir kiek anksčiau. Na, tik mūsų magistrantūros programos absolventų kelias buvo kiek trumpesnis. Kažkada per paskaitas Jums esu sakęs, kad diena, kai būsite pakviesti į Šventų Jonų bažnyčią atsiimti magistro diplomų, tikrai ateis, tereikia išlaikyti pusšimtį egzaminų ir surinkti visus būtinus kreditus. Ir ką gi, taip ir nutiko: kreditai jau surinkti, suskaičiuoti ir konvertuoti į Jūsų diplomus. Kelionė baigiasi. Bet, tikiu, baigiasi tik Jūsų studentiškas laikotarpis Vilniaus universitete ir Teisės fakultete. Tikiu, kad ir toliau palaikysite glaudžius ryšius su savo Alma Mater per Alumni draugijas ar kitas veiklas, o gal kažkada ir per savo vaikus. Tikiu, kad vis prisiminsite kadaise duotos Teisės fakulteto studento priesaikos žodžius: „Teisės fakultetas yra mano fakultetas todėl nuo dabar ir visą gyvenimą būsiu už jį ir su juo“.

Suprantu, kad ne tik Jūs, bet ir šioje šventovėje susirinkę Jūsų artimieji labai laukiate tos akimirkos, kai magistro diplomai atsidurs Jūsų rankose. Laukti liko labai nedaug – tik ši mano kalba ir dar muzikinis kūrinys skiria juos nuo Jūsų.

Studijuodami tūkstančius valandų praleidote auditorijose, teko daug visko išklaudyti. Ir vis dėlto prašau dar šiek tiek Jūsų dėmesio. Ne paskaitai, jokių būdu. Kalbėsiu apie tai, kas man atrodo labai svarbu studentiškų dienų pabaigoje, atsisveikinant su Jumis.

Deja, paliekate Universitetą ne pačiais ramiausiais laikais, sumaiščių pakanka. Pasauliui tapus globaliam, globaliomis tapo ir sumaištys, iš kurių bent dvi jau teko ir Jūsų kartai. Covid pandemijai atsitraukus, prasidėjo plataus masto Rusijos agresija Ukrainoje. Karas visai šalia mūsų. Žmonės žūsta visai šalia mūsų. Viltys ir svajonės sprogsta ir skęsta visai šalia mūsų.

Demokratijai ir teisės viršenybei kyla vis naujų ir vis labiau rafinuotų iššūkių, tiek iš už demokratinio pasaulio ribų, tiek ir iš pačių demokratijų vidaus. Todėl neturime nerūpestingai galvoti, jog demokratija ir teisės viršenybė yra tarsi mums, Vakarų pasaulio daliai priklausančios valstybės žmonėms, duotos savaiminės gėrybės. Demokratijos miršta, teisinės

valstybės, deja, miršta taip pat. Ir dažnai miršta ne dėl perversmų, o nepastebimai, mums šokant ir dainuojant.

Kiekvienam žmogui vertybės yra svarbios, o mums, teisininkams, jos yra ypač reikšmingos. Jos yra tarsi kompasas, tarsi kelrodės žvaigždės, kurios mus nukreipia, kurios mums rodo kelią. Vienoje apokrifinėje evangelijoje yra parašyta: „Žvaigždė, kuri šviečia tau, yra tavo žvaigždė“. Ar sąžiningumas, padorumas, teisingumas, išmintis, o kol jos dar kažkiek trūksta, bent jau protingumas, neturi būti mūsų kelrodės žvaigždės? O priėję kryžkelę, kai būsite gundomi, kai būsite viliojami, visada prisiminkite Aristotelio žodžius, kad nei rytinė, nei vakarinė žvaigždė nėra tokia nuostabiai puiki, koks puikus yra teisingumas. Tikrasis teisingumas, o ne trasimachiškoji jo versija, esą teisingumas yra tai, kas naudinga stipresniajam ir kurios apraiškų yra apščiau šiandieniniame pasaulyje. Kūrybiškai taikomas teisingumas, o ne jo formalioji versija – teisingumas pagal raidę ar kablelį. Ir jei teisė yra gėrio ir teisingumo menas, kaip sakė senovės romėnai, būkite teisės Rafaeliais, Mikelandžalais ar Mocartais.

Gerbiemieji kolegos absolventai! Tai, kad Jūsų rankose netrukus atsidurs magistro diplomai, yra gera proga švęsti. Bet tai nėra proga sustoti manant, kad jau viskas pasiekta. Priešingai, tikrasis ir visavertis Jūsų profesinio gyvenimo kelias prasideda tik dabar. Todėl nuoširdžiai linkiu Jums: kiekvieną dieną būkite alkani, kiekvieną dieną aukite, kiekvieną dieną atraskite. O jei pasijusite milžinai, prisiminkite Sokratą arba garsųjį viduramžių filosofą Joną Solsberietį, kuris, cituodamas Bernardo Šartriečio mintį, mus lygino su mažais nykštukais, kurie mato daugiau ir toliau už protėvius ne dėl to, kad skvarbiau įžiūri, bet dėl to, kad sėdi ant jų milžiniškų pečių.

Baigdamas privalau padėkoti. Visiems Jūsų dėstytojams, kurie dalijosi savo išmintimi, kurie buvo Jūsų troškulį malšinusia versme. Visiems Vilniaus universiteto ir Teisės fakulteto administracijos nariams už jų pastangas ir nuoširdų rūpestį. Padėkoti Jūsų tėveliams, Jūsų šeimos nariams ir visiems artimiesiems, Jūsų draugams už tikėjimą Jumis ir nuolatinį palaikymą. Padėkoti Jums, kad pasirinkę Vilniaus universiteto Teisės fakultetą šiandien atsiimate tai, kas Jums teisėtai priklauso.

Čia galima būtų ir baigti, bet turiu Jums dar ką. Tai Aristotelio inspiruotas Jums skirtas mūsų Fakulteto pirmakursio Roko palinkėjimas: „Kad ir kas benutiktų gyvenime, visada laikykitės savo nuomonės ir įsitikinimų, nepaisant to, jog ta nuomonė skiriasi nuo daugumos ar didžiausių autoritetų minčių. Kaip Aristotelis išdrįso nesutikti su savo mokytoju Platonu, taip ir mes kiekvienas galime būti saviti kitų atžvilgiu. Laikydami savo įsitikinimų galime pasiekti žymiai daugiau ir būti įsimintini kaip „kitokie“, neturime bijoti būti kažko naujo pradininkais“.

Kuo geriausios sėkmės Jums,

Haroldas Šinkūnas